

سوغات و صنایع دستی کاشمر

یک یک مردمان این دیارهمچون دیگر شهرهای ایران از دیر باز تاکنون به هنروری در ساخت آثارصناعی ظریف پرداخته اند که شهرت آن ها در گوشه گوشه جهان زبانتزد است؛از جمله این صنایع می توان به زیلو بافی ، گیوه بافی ، تولید پارچه های سنتی و بافت چادرشپ های ابریشمی اشاره کرد . اما شاید مهم ترین جلوه هنر مردمان این خطه را بتوان در بافت فرش یافت که بالطبع نقش مهمی نیز درتوسعه اقتصادی این شهر ایفا می کند ؛ همچنین این محصول زیبا و ارزشمند می تواند به عنوان ره آورد گردشگران از یک سفر خاطره انگیز به شمار رود .علاوه برآن محصولات باغی وزراعی این شهرستان نیز شهرت خاص خود را دارند و به عنوان سوغات به گردشگران عرضه می شوند که از آن جمله می توان به کشمش،انار، زعفران وانگور اشاره کرد.

غذاهای سنتی کاشمر

شهرستان کاشمرهمچون سایر مناطق ایران از تنوع غذایی منحصر به فردی برخوردار است . در متن زیر به معرفی مرسوم ترین غذاهای این خطه می پردازیم .

اشکنه بنه

بنه یا پسته کوهی که به وفور در کوه های این شهر به صورت خود رو به عمل می آید از دیرباز درفرهنگ غذایی این دیار جای داشته است. تفاوت اشکنه بنه با سایر انواع آن نیز استفاده از پسته کوهی در این غذاست .

اشکنه نیلوک

مواد تشکیل دهنده این غذا عبارتند از پیاز،ادویه جات ،گوچه فرنگی ، سیب زمینی و تخم مرغ که با طبعخی ویژه به عنوان یکی از خوش طعم ترین غذاها به شمار می رود و بین مردم شهر علاقه مندان بی شماری دارد.

توگی

این غذا از گاورس که دانه ای خوراکی مانند ارزن است تهیه می شود و از شیوه طبخ خاصی برخوردار است . جالب است بدانید که این نوع غذا به سه صورت توگی ساده ، توگی پلو و توگی شیر تهیه و طبخ می شود .

اشکنه تخم مرغ(اوجز)

غذایی خوش طعم و پرفرقدار که ترکیبی است از پیاز، سیب زمینی؛ تخم مرغ و گوچه فرنگی .

گرماس(گرماس)

این غذا بیشتر دربین عشایر و روستاییان رواج دارد و از ترکیب کدو حلوائی ، شیر پرچرب ، ماست ، جعفری ، شنبليله و گشنیز تهیه می شود.

غذاهای دیگری مانند اشکنه قرمه، آش کمای ،اشکنه دانه خربزه، اشکنه بلغورشیر، اشکنه قروتی و کل جوش نیز در فرهنگ غذایی مردمان این شهر رواج دارد.

برگرفته از کتاب آشپزی ملل مریم روزبهان

فرهنگ

تاریخ کهن شهرستان کاشمر تجلی فرهنگی گوناگون و زیبا در این شهرستان شده است. به نحوی که این فرهنگ به طور مستمر و نسل به نسل به امروز رسیده است. مهم‌ترین نمادهای فرهنگی این شهر را می توان درمراسم آیینی، غذاهای سنتی، پوشاک، موسیقی و فولکلور (فرهنگ عامیانه) مردم این شهر جست وجو کرد. برخی از این اشکال و سنت ها را می توان به صورت های مختلفی در گوشه گوشه این شهر و دیار مشاهده کرد. از جمله این آیین ها و سنن می توان به این موارد اشاره کرد.

۱ جشن خرمن: این جشن به شکرانه برداشت محصولات زراعی در بین روستاییان و کشاورزان رونق داشته که از دیرباز تاکنون همه ساله برگزار می شود.

۲ باران خواهی: از آن جا که معیشت و اقتصاد مردم در این شهرستان بیشتر بر پایه کشاورزی بوده و زراعت درآن منطقه نیز بر پایه نزولات آسمانی است در سال های خشکسالی وکم آبی در روستاها مراسمی در طلب باران برگزار می شود که در بعضی از مناطق با گرداندن عروسکی به نام چلغوزک و خواندن اشعار مختلف از خداوند طلب ریزش نعمت بارش های آسمانی را می کنند.

۳ تعزیه خوانی: در ایام شهادت ائمه اطهار به ویژه سیدالشهدا (ع) در بیشتر مناطق ایران و شهرستان کاشمر در ذکر مصیبت آن امام مراسمی برگزار می شود که یادآور روز عاشورااست که این مراسم را شبیه خوانی نیز می گویند.

۴ مناجات خوانی: این مراسم در ایام ماه مبارک رمضان و برای بیدار کردن مردم در سحر انجام می شده که (شوخی) یا شب خوانی نیز در زبان محلی گفته می شود. به رسوم دیگری نیز مانند چوب بازی و چشم زخم و...می توان اشاره کرد که در بین مردم از دیرباز رواج دارد که هر کدام در ایام و مناسبت های مختلف در بین مردم این شهر برگزار می شود.

بر گرفته از مقاله آداب و سنن ایرانیان از دیرباز تاکنون فهیمه روزبهان

سوغات صنایع دستی

دخل وخرج

شنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۸ - شماره ۵۱

شماره ۲۰۳۰۷ *خراسان*

گردشگری

(کاشمر)

درباره صنعت گردشگری

دلایل و انگیزه‌های گردشگری

امیر حسین صلاحی

براساس آخرین آمار منتشره از سازمان جهانی گردشگری میزان گردشگران دنیا با افزایش ۳۰۰میلیون نفری به حدود ۱/۵میلیارد نفر رسیده است. اما چه انگیزه هایی در بین مردم دنیا یا به تعبیر بهتر گردشگران می تواند سبب این حجم انبوه از سفرها شود.

بررسی انگیزه ها و دلایل سفر از آن جایی مهم است که به برنامه ریزان و دست اندرکاران سفر در جهت ارائه خدمات مطلوب واستفاده بهینه از امکانات طبیعی با هدف کاهش آثار سوء گردشگری بر محیط کمک شایانی می کند. انگیزه های سفر را می توان از منظر مختلف مورد نقد و بررسی قرار داد. در علم روان شناسی از علل انگیزشی مسافرت می توان به مواردی مانند احساس نیاز به سفر و پرهیز از یکنواختی، کنترل اضطراب و دست یابی به امنیت و عشق و کسب هیجان و خلاقت اشاره کرد. اما در نظریات نوین روان شناسی، علل قابل تاملی برای سفر و انگیزه های آن برشمرده اند که برخی از آن ها، شامل این موارد است:

- حس کنجکاوی و تماشای نقاط جدید**
- وجود مناظر منحصر به فرد**
- آموختن شیوه های زندگی در نقاط مختلف دنیا**
- بالا بردن سطح آگاهی های بشر**
- استراحت مطلق**
- همراهی کردن با دوستان و خانواده یا بستگان در یک سفر**
- اشتیاق به آشنایی با فرهنگ های خاص**
- دیدن محیط های گوناگون**
- میل به سرگرمی و استراحت و کسب لذت**

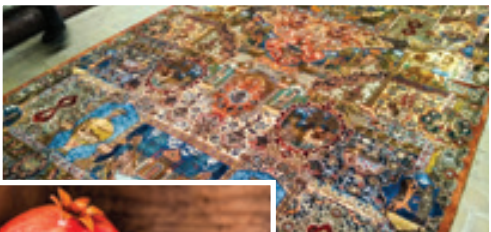
۵۷درصد سفرها از نوع تفریحی است که بیانگر نقش روحی و روانی در گردشگری است. هر چند در نگاهی سطحی وگذرا ایجاد انگیزش برای بروز پدیده سفر را می توان در قالب این عوامل جست وجو کرد اما عوامل دیگری در ایجاد انگیزه برای گردشگری موثر می باشند. این عوامل که خود به وجود آورنده انواع مختلفی از شاخه های گردشگری می باشد؛ برپایه فرهنگ عمومی جامعه، سیاست، اقتصاد، امکانات بالقوه و تبلیغات در هرمکان مورد هدف گردشگری متغیر هستند. به طور مثال می توان به افرادی پایبند به باورهای مذهبی و دینی اشاره کرد که بیشترین حجم سفرها در بین این اشخاص از نوع سفر به اماکن مقدس یا مذهبی مطابق با شریعت مورد پسند وی به وقوع می پیوندد. از گردشگری سلامت نیز می توان به عنوان مصداقی نام برد که به دلایل مختلف می تواند در بین یک جامعه صورت گیرد. گردشگری تجاری نیز می تواند به دلایل انگیزشی دیگری رواج داشته باشد که علت حادث شدن آن را در علم اقتصاد یا مدیریت می بایست جستجو کرد. بنابراین امروزه حدود ۴۰ گونه گردشگری در دنیا رایج شده است. در آینده با هر کدام از این گونه های گردشگری آشنا خواهیم شد.

برگرفته از سایت پارس رویال توریسم دکتر سید سعید قلیچپی خیر آبادی

امیر حسین صلاحی

۰۹۰۳۰۷۵۷۶۵

آشنایی با جاذبه‌های گردشگری شهر کاشمر

شهری در تلاقی کویر و ییلاقات

موقعیت جغرافیایی این شهرستان را می توان یکی از ممتاز ترین موقعیت ها برای دسترسی به شهرستان های مختلف برشمرد. این شهر در شرق کشور واستان خراسان رضوی واقع شده است که از شمال به نیشابور و سبزوار، از شرق به تربت حیدریه ، ازغرب به شهرستان خلیل آباد و از جنوب به گناباد منتهی می شود. فاصله این شهر تا مرکز استان و شهر مقدس مشهد ۲۴۰ کیلومتر بوده که سفر به آن از طریق جاده میسر است . جالب است بدانید شهرستان کاشمر دومین شهر زیارتی خراسان رضوی و چهارمین شهر زیارتی ایران است و ما در این سفرنامه به معرفی اماکن مذهبی و جاذبه های گردشگری آن خواهیم پرداخت.

امیر حسین صلاحی روزنامه‌نگار

جاذبه های طبیعی شهرستان کاشمر

کویر گندم بر

کویر معروف به گندم بر در فاصله ۴۰ کیلومتری جنوب شهرستان کاشمر و در نزدیکی روستایی به همین نام قرار دارد.

منطقه نمونه گردشگری تنگل سنگ نسو

این منطقه که در ارتفاعات شمال شهرستان واقع شده از ابتدای مسیر امامزاده سید مرتضی به سمت بخش کوهسرخ شروع شده و تا شهر ریوش ادامه دارد. کوه های سر به فلک کشیده و طبیعت بکر و گونه های مختلف گیاهی و جانوری، دره های سر سبز و پر آب، چشمه سارهای زیبا این منطقه را به عنوان یک قطب کم نظیر گردشگری و تفریحی در جنوب خراسان رضوی در آورده است. این منطقه هر ساله پذیرای خیل عظیمی از گردشگران و مسافرین عزیز می باشد. همچنین این منطقه دارای گیاهان دارویی مانند گون ، ریواس ، خارشتری ، ترنجبین ، آویشن ، گل زیا ، بو مادران ، گل گاوزبان و... می باشد.

منطقه گردشگری ریوش

ریوش شهری در بخش کوهسرخ شهرستان کاشمر استان خراسان رضوی است. این شهر در ۳۰ کیلومتری شمال کاشمر قرار دارد. از ویژگی‌های منحصر به فرد ریوش، رودخانه‌ها و باغ های سرسبز است که به همراه درختان سر به فلک کشیده، آب و هوای معتدل ریوش و رودخانه‌های روانی است که از بخش جنوبی و غربی ریوش عبور می‌کنند و مناظر زیبایی را می‌آفرینند و گردشگران بسیاری را در تمام فصول سال به این ناحیه می‌کشاند. از مهم ترین مراکز تفریحی و دیدنی شهر ریوش می‌توان به پارک جنگلی واقع در ارتفاعات شمالی شهر ریوش ، بافت قدیم و خانه‌های پلکانی در جنوب شهر ریوش و آسیاب‌های قدیمی در منطقه چاهسار ریوش اشاره کرد.

آبشار کریز

آبشار زیبای کریز در شمال غربی روستای کریز واقع شده است که با وجود طبیعت سرسبز و مجاورت با کوه باغدشت مسافران و گردشگران زیادی به آن جا سفر می کنند .

یخچال طبیعی بندرقراء

در حدود هفت کیلومتری روستای بندرقراء، یخچال طبیعی و بی نظیری است که در تمام فصول سال ، پُر از یخ است. تا همین چند سال اخیر که هنوز اهالی روستاهای اطراف همچون بندقراء، توندر و خرو از نعمت برق برخوردار نبودند، یخ مورد نیاز خود را از این یخچال تأمین می کردند.

امام زاده سید مرتضی (ع)

مجموعه ای در ۵ کیلومتری شمال کاشمر به مزار و بقعه سید مرتضی (ع) برادر امام زاده سید حمزه (ع) و امام رضا(ع) منسوب است. به استناد تواریخ کهن ، وی در سده دوم هجری توسط امویان در همین مکان شهید و به خاک سپرده شد . امروز این آستانه مقدسه با زیر بنای تقریبی ۱۸۰۰ متر مربع دارای بنای اصلی شامل یک ایوان ورودی کاشی کاری شده با دو مانده در طرفین ایوان و گنبدی فیروزه ای رنگ بر فراز آن است بنای فعلی در سال ۱۳۹۹ مق توسط واقف خیر مرحوم مهندس فتحی ساخته شده است . این مکان همه روزه پذیرای خیل زائرین سید مرتضی (ع) است.

خانه تاریخی دانش

این بنا یکی از خانه‌های قدیمی و تاریخی شهرستان کاشمر است که متعلق به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره بعد از آن است. این اثر در حاشیه میدان امام علی(ع) واقع شده و دور تا دور ساختمان با آجرهای قدیمی مغروش است. وجود آب انبار، حوض خانه ، بادگیر و... از مشخصات و ویژگی های بارز بناست. بنا در دو طبقه ساخته شده که هم اینک نمایندگی میراث فرهنگی در آن واقع شده است.

مدرسه حاج سلطان العلماء

از جمله مدارس علمیه شهر کاشمر بنایی است موسوم به مدرسه حاج سلطان العلما واقع در ابتدای خیابان امام «ره» که در سال ۱۳۳۰هـ-ق ساخته شده، بنای مدرسه دارای صحن مرکزی بوده و از چهار طرف توسط حجره های دو طبقه و دو ایوان شمالی وجنوبی محصور شده است فضای معماری مدرسه در مجموع با ایجاد ۴۰ اتاق مخصوص اقامت طلاب ، مطبخ ایوان شمالی وجنوبی ، بادگیر ،مدرس و... به عنوان یکی از مدارس علمیه مطرح کاشمر شناخته می شود.

خانه تاریخی احمدپناه

این بنا یکی از خانه های قدیمی و تاریخی شهرستان کاشمر است. قدمت آن متعلق به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره بعد از آن است. اثر مذکور در ابتدای چهارراه بهبودی ضلع شمال شرقی چهارراه واقع شده است.این اثر دارای دو طبقه است و مصالح به کار رفته در آن آجر و ملاط ماسه و گچ است. تزئینات به کار رفته در آن به صورت کتیبه های اجبری در بالای پنجره ها دیده می شود.

یخدان فروتقه

از جمله یادمان های تاریخی کاشمر یخدانی است به نام فروتقه که در ابتدای راه روستایی به همین نام قرار دارد. این اثر به عنوان عظیم ترین یخدان کاشمر در دوره قاجار ساخته شده است و در سال های اخیر توسط میراث فرهنگی مرمت شده و توسط بخش خصوصی به عنوان سفره خانه سنتی در حال فعالیت است.

رستوران سنتی یخدان

مزه غذای سنتی در مکانی سنتی ، تنوع غذایی گسترده به همراه کافی شاپ – آدرس : انتهای خیابان قائم ۰۵۱۵۵۲۲۸۰۱

رستوران نورانی

تنوع غذایی بالا در فضایی دلنشین – آدرس : ابتدای بولوار سید مرتضی ۰۹۱۵۵۲۱۶۴۳۴-۰۵۱۵۵۲۵۵۵۵۷

فست فود توب طلایی

فستیوال مزه های خوشمزه – آدرس: کاشمر، بولوار بسیج ، نبش بسیج ۱۵ ۰۵۱۵۵۵۲۳۲۲۲

پیتزا آویشن

برای لذت بردن از یک فست فود خاطره‌انگیز، با بهترین ها در خدمت مشتریان. آدرس : خیابان خرمشهر ۰۹۳۹۳۸۶۶۸۵۰

مجموعه غذایی سید

(منوی کامل چلوپی و فست فود) –مقدمتان گلباران – آدرس : بولوار معلم ، نبش خیابان فرهنگیان (رضاداه) ۰۵۱۵۵۲۳۳۳۷